

เติมความรู้

เมื่อวันที่ 2 มีนาคมปีนี้ รายการซีซัดจัดเต็มปฏิรูปประเทศไทย ตอน “ทางออกสหกรณ์...แก้ไขปัญหาทุจริต...?” ได้ออกอากาศในช่วงเวลา 5 ทุ่ม ผ่านทีวีช่อง 29 “สปริง นิวส์” โดยมีแขกรับเชิญ 2 คน ได้แก่ ดร.วิทย์ ประภักย์ใจ อดีตผู้อำนวยการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และรศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักสหกรณ์แห่งชาติ โดยพิธีกรในรายการ คุณศุภโชค โอภาสะคุณ ได้เกริ่นนำว่า

สหกรณ์คือการรวมตัวเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก มีทั้งในระบบและนอกระบบ นอกระบบอาจจะเรียกว่าพึ่งพาตนเอง คาดว่าปัจจุบันมีสมาชิกสหกรณ์ประมาณ 20 ล้านคน เป็นกลจักรสำคัญทางเศรษฐกิจ ทางตรงกันข้าม ภาพใหญ่ของระบบสหกรณ์ไทยยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร และบ่อยครั้งยังมีการทุจริตเกิดขึ้นด้วย ดังเช่น กรณีของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่น จำกัด โดยโยนคำถามไปที่ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ว่า “ระบบสหกรณ์ไทยยังมีความจำเป็นไหม”

รศ.จุฑาทิพย์: มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะจะเป็นกลไกของประชาชนในการช่วยกันแก้ปัญหาลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมให้สังคมค่ะ

พิธีกร: มีความจำเป็นขนาดไหนครับ

รศ.จุฑาทิพย์: ดิฉันคิดว่าโจทย์ใหญ่ของประเทศที่เราคิดเรื่องแนวทางการปฏิรูปประเทศไทย ประชาชนกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องวางตำแหน่งสหกรณ์ให้ดี ในฐานะนักวิชาการสหกรณ์ ดิฉัน

มองภาพสหกรณ์ว่าเป็นกลุ่มที่สาม หมายความว่า ในวงการธุรกิจรูปแบบต่างๆ ในเศรษฐกิจ เอกชนคงมีกำไรเป็นสิ่งที่จูงใจช่วยกันพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโต ภาครัฐจะเป็นนโยบายที่จะเข้าไปแทรกแซงกลไกทางการตลาดให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม และดิฉันก็เชื่อเหมือนนักวิชาการทางสหกรณ์ว่ารัฐทุกประเทศคงไม่สามารถหยิบยื่นระบบภาษีเรื่องนโยบายต่างๆ ไปสนับสนุนประชาชนได้ทั้งหมด ดังนั้น สหกรณ์จึงเป็นกลไกสำคัญที่ประชาชน จะใช้อุดมการณ์ค่านิยมและหลักสหกรณ์เข้ามาเป็นเครื่องมือที่จะพึ่งพาร่วมมือกันและกันก็แก้ไข้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ที่สำคัญที่สุดมันจะเป็นกลไกที่เข้าไปช่วยกันลดปัญหาความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมได้ดียิ่ง

พิธีกร: ถ้าเทียบสหกรณ์ไทย กับธนาคาร กับอุตสาหกรรมเราถือว่าเป็นกลจักรสำคัญขนาดไหน

ดร.วิทย์: ผมอยากนิยามใหม่ สหกรณ์ก็คือบริษัทธุรกิจของประชาชน

พิธีกร: เรียกว่านั่นเลยหรือครับ เรียกว่าบริษัทเลยหรือครับ

รายการ ซีซัดจัดเต็มปฏิรูปประเทศไทย ตอน ทางออกสหกรณ์ แก้ปัญหาทุจริต (บางตอน)

ดร.วิทย์: อย่างนั้นเลยครับ มีความใกล้เคียงกันมาก นิยาม สหกรณ์เป็นหน่วยงานที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มารวมตัวกันมัน เข้าใจยาก จริงๆ ก็ใช่ คือมารวมตัวเป็นคล้ายๆ บริษัท ก็คือมีการ ลงทุนของประชาชนแต่เป็นคนในระดับฐานล่างลงทุนได้ไม่มากแต่ อาศัยคนจำนวนมากและดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตที่ตัว เองดำเนินการอยู่ เช่น ทำเรื่องเกษตร ทำเรื่องเกี่ยวกับการเงิน การ ออมการลงทุน ทำเรื่องเกี่ยวกับการบริการอื่นๆ ก็เป็นการทำธุรกิจ คือให้เข้าใจง่ายๆ คือการตั้งบริษัทที่มีวัตถุประสงค์ค่อนข้างเฉพาะ และมีข้อกำหนดต่างๆ ถ้าเทียบกับธนาคารกับบริษัทใหญ่ๆ ดูทั้ง ระบบสหกรณ์นี้ใหญ่มาก โลกมีการจัดอันดับ 300 สหกรณ์โลก ในเอเชียก็ติดไม่กี่แห่ง มีเกาหลี ญี่ปุ่นที่ติด ของเราไม่ติดอันดับเลย ยิ่งเล็กอยู่มากถ้าเทียบกันแล้ว ในปัจจุบันนี้สหกรณ์เรามีบทบาท ค่อนข้างมากเพราะว่าเกี่ยวข้องกับคนระดับพื้นฐานทั่วประเทศ คน ทุกอาชีพจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ เกษตรกรมีเกินครึ่งของสมาชิก สหกรณ์ที่มีอยู่ ข้าราชการแทบทุกคนเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ข้าราชการมีการออมและมีการลงทุนของสหกรณ์ สหกรณ์ร้านค้าและสหกรณ์บริการ แม้กระทั่งเครดิตยูเนียนที่ทราบ กันดี ในปัจจุบันก็เป็นสหกรณ์ของคนที่อยู่ในชุมชนก็เหมือนเป็น ออมทรัพย์ของคนในชุมชนที่ไม่มีสถาบันสังกัด เป็นการส่งเสริมการ ออมการประกอบอาชีพต่างๆ ในชุมชน

พิธีกร: เป็นไงบ้างครับการพัฒนาทางการสหกรณ์ไทยมีความ เข้มแข็งมากขึ้นไหมครับ

ดร.วิทย์: ถ้าพูดในแง่ของการลงทุนยังมีปัญหาอยู่ ถ้าพูดถึง เรื่องผลกระทบต่อด้านอื่นๆ ก็มีประโยชน์อย่างยิ่ง สหกรณ์ไทยมีการ ปรับปรุงปฏิรูปมากค่อนข้างน้อย เราก่อตั้งสหกรณ์มาตั้งแต่ปี 2459 สมัยรัชกาลที่ 6 เรายังไม่มีกฎหมายสหกรณ์ เรามีกฎหมายสหกรณ์ ปี 2471 สมัยก่อนนั้นสภาพสังคมต่างๆ ธุรกิจยังไม่ซับซ้อนเหมือน ปัจจุบัน มาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอีกครั้งปี 2511 ก็ไม่มีการ เปลี่ยนแปลงมาก โครงสร้างไม่มีการเปลี่ยนแปลงมาก มีการ วิวัฒนาการช้า พอมาถึงปี 2542 ก็มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ไม่มาก ปัญหาปัจจุบันเป็นปัญหาเรื่องโครงสร้างของทั้งระบบสหกรณ์ ทั้งส่วนราชการที่กำกับส่งเสริมดูแลสหกรณ์ ทั้งตัวกระบวนการ สหกรณ์ทั้งหมด ตัวสหกรณ์เองมีปัญหาในตัวโครงสร้าง ทำให้มี ปัญหาผลกระทบต่อเดินค่อนข้างยาก มีปัญหาผลกระทบต่อในเชิงธุรกิจ ในเชิงการทำงานร่วมกันมีปัญหาไปหมด

พิธีกร: ตอนนี้องค์การสหกรณ์มีหลายพื้นที่ใหม่ครับ ที่ ยังดูคลอนแคลนสั้นคลอนอยู่

รศ.จุฑาทิพย์: ถ้าข้อมูลการวิจัยที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ทำการวิจัยต่อเนื่องมา 15 ปี เราเคยเก็บข้อมูลทั้งปฐมภูมิและ ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้ เราพบว่า สมมติว่าถ้าสหกรณ์มีร้อยละ มีสิบแห่งที่มีความสำเร็จตามอัตลักษณ์ของสหกรณ์ คือ เป็นองค์การ

ธุรกิจของประชาชนและก็นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและยกระดับชีวิต ที่เป็นอยู่ได้อีกประมาณ 60 แห่ง ยังสำเร็จเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ส่วนอีก 30 แห่ง ยังมีปัญหาด้านการจัดการ ซึ่งเป็นธรรมชาติของ องค์การธุรกิจทั่วไป

พิธีกร: ดร.วิทย์ พูดถึงสหกรณ์เครดิตยูเนียน ปัญหาคล้ายๆ อย่างนี้เป็นส่วนสำคัญไหมครับทำให้สหกรณ์เกิดปัญหาล้มลงไป หรือไม่ใช่

รศ.จุฑาทิพย์: ถ้าเรามองอย่างที่ ดร.วิทย์ ว่าสหกรณ์เป็นองค์การ ธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ดำเนินงานในฐานะองค์การธุรกิจ ถ้าสหกรณ์ไม่สามารถมีส่วนร่วม ของสมาชิก คณะกรรมการบริหารไม่มีความเป็นมืออาชีพไม่มีระบบ บริหารการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพอันนี้เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหา ทุกจริตได้

พิธีกร: ขอยกเรื่องเคส ปัญหาเรื่องทุจริตในสหกรณ์เครดิต ยูเนียนที่กำลังเป็นข่าวนั้น ปัญหาเกิดขึ้นเพราะระบบราชการมี ปัญหาหรือระบบสมาชิกไม่ตรวจสอบกันเอง เกิดขึ้นเพราะอะไร ครับ

รศ.จุฑาทิพย์: อาจจะไม่ใช่ที่ระบบราชการมีปัญหาอย่างเดียว อาจจะเป็นสองส่วน ดิฉันมองเชิงวิชาการว่าสหกรณ์เป็นองค์การ ของสมาชิกนั้น สมาชิกมีหน้าที่ควบคุม ถ้าแม้ว่าสมาชิกสหกรณ์ แห่งนั้นไม่สามารถเข้าไปควบคุมตามกลไกได้ จะเป็นจุดกำเนิดของ ปัญหา และถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่สามารถทำหน้าที่ในการ อำนวยการให้เกิดประสิทธิภาพ และถ้าผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ในสหกรณ์ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกการควบคุมได้เป็นปัญหา เกิดขึ้นแบบนี้แน่นอน

พิธีกร: ปัญหาแบบนี้กับสหกรณ์ในประเทศไทยเยอะไหม ครับ ปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน

รศ.จุฑาทิพย์: ดิฉันคงไม่ตีความเป็นปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน ถ้าผลไม่ได้ประเมินออกมา แต่มองว่ามีโอกาสเหมือนองค์การธุรกิจ ทั่วไปประเภทเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าสหกรณ์มีการบริหาร จัดการที่ดีตามหลักการสหกรณ์สากลทั้ง 7 ประการ ดิฉันรับรอง ได้ไม่เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันแต่เป็นเพราะว่าสมาชิกไม่สามารถ

ที่จะเข้าไปควบคุมนโยบาย ไม่สามารถที่เลือกตัวแทนที่เข้าเป็น กรรมการที่ซื้อสตัคส์สุจริตทำหน้าที่แทนสมาชิกได้ ถ้ามองปัจจัย ภายนอกหน่วยงานรัฐ มีหน้าที่สร้างกลไกเข้าสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิกส่วนรวม

พิธีกร: ถ้าเราจะอุดช่องโหว่ของปัญหาต้องแก้ตรงจุดไหนดี

รศ.จุฑาทิพย์: ถ้าถามดิฉัน ดิฉันว่าจะต้องแก้ที่สมาชิกให้ สมาชิกเข้าใจจริงๆว่าจะต้องมีหน้าที่ในการควบคุม

พิธีกร: แก้ที่คน คนที่เป็นสมาชิกหรือครับ

รศ.จุฑาทิพย์: ใช่ค่ะ ต้องให้ความรู้ ต้องมีหน้าที่ในการควบคุม อันดับแรกก็ต้องเลือกกรรมการที่ไปเป็นตัวแทนกรรมการที่ซื้อสตัคส์และเป็นมืออาชีพ หลังจากนั้นจะต้องเข้าไปเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการที่เข้าไปสอดส่องดูแลและรายงานในที่ประชุมใหญ่และถ้ามีกลไกของรัฐเข้ามาช่วยอีกระดับหนึ่ง ดิฉันว่าเป็นเรื่องที่ไม่น่า เกิดการทุจริตคอร์รัปชั่นขึ้นค่ะ

พิธีกร: กลไกของรัฐเข้มแข็งขึ้นหรือยัง เมื่อกี้ก็ถามไปที่แล้ว อยากจะย้ำอีกที่เหมือนกฎหมายเราจะเข้มแข็ง แต่คู่อีกที่ไม่ได้เข้มแข็งเท่าไรแล้ว

ดร.วิทย์: ผมคิดว่ามันมีปัญหาเชิงโครงสร้าง โครงสร้างของ ส่วนราชการที่กำกับส่งเสริมดูแลสหกรณ์อันหนึ่ง อันที่สองคือ โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ที่เรียกขบวนการ สหกรณ์อันหนึ่ง อันที่สามคือ ตัวโครงสร้างของตัวสหกรณ์เอง ผม ขออนุญาตเรานิดหนึ่งในเชิงทฤษฎีตัวสหกรณ์เองตัวทฤษฎีของมัน มีปัญหาของตัวเองอยู่แล้ว เราก็ศึกษาจากต่างประเทศในทฤษฎี ใน ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ สหกรณ์จะมีปัญหาสองอันในตัวทฤษฎี นี้ อันที่หนึ่งเป็นปัญหาเรื่องทุน Investment related incentive problem ปัญหาเกี่ยวกับการลงทุนสมาชิก ความเป็นเจ้าของ สมาชิก ลงทุนหนึ่งหุ้นกับสมาชิกลงทุนร้อยหุ้นคุณมีค่าเท่ากัน เพราะฉะนั้น สมาชิกหนึ่งหุ้นอาจจะเพิกเฉยไม่มีปัญหาที่ไม่อยากยุ่งเพราะไม่มีผล ประโยชน์มากมีแค่หนึ่งหุ้นอย่างนั้นะครับหรือสมาชิกหนึ่งหุ้นอาจ จะเข้าไปตักตวงผลประโยชน์ มันเป็นปัญหาในเชิงทฤษฎีหรือหุ้นที่ ถืออยู่ ผมถือหุ้นหุ้นละสิบบาทเมื่อสามสิบปีที่แล้ว สมมติผมจะลา ออกผมก็ได้แค่สิบบาท ทั้งที่สหกรณ์ทำธุรกิจพอกพูนเป็นพันล้าน ผมก็ได้แค่สิบบาท การลงทุนปัญหาในเรื่องทุนมีปัญหาอีกอันปัญหา เรื่องการตัดสินใจของคนที่เป็นเจ้าของเพราะคนมีปัญหา เพราะคน จำนวนมาก หรือสิทธิ์เข้าไปมีปากเสียงอะไรต่างๆคนหนึ่งหุ้นกับคน ร้อยหุ้น พันหุ้นมันเท่ากัน เริ่มมีปัญหาในตัวของมันเองในต่างประเทศ มีทางออกวิจัยในงานต่างๆ แก้ไขปัญหาตรงนี้มี แต่ของเราไม่เคยพูด ถึงเรื่องนี้ในบ้านเรา อีกอันหนึ่งเป็นปัญหาโครงสร้างเรื่องการปฏิบัติ ส่วนราชการมีปัญหาในตัวของมันเอง มีสองกรมที่ดูแลอยู่ซึ่งบทบาท อำนาจหน้าที่ก็ยุ่งเหลื่อมล้ำไม่มีความชัดเจน ในกรณีปัญหาที่เกิด ขึ้นในสหกรณ์ มีปัญหาในสองส่วนงานที่จะเข้าไปและก็มีปัญหา

การเมืองเข้ามาอยู่ข้างบนด้วย มันทำให้การแก้ไขปัญหาค่อนข้างยาก การปฏิรูปต้องมานั่งคุยโครงสร้างยังจะเป็นการเอื้ออำนวยหรือส่งเสริมสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้าหรือโครงสร้างยังไปจะสามารถกำกับ ดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล อย่างนั้นะครับ ตอนนี้ตัว สหกรณ์เองก็มีปัญหาเรื่องโครงสร้างขบวนการสหกรณ์ มีระดับชุมชน ระดับสหกรณ์พื้นฐานสันนิบาตสหกรณ์มันไขว้กันมั่วไปหมดมันก็ เลยทำให้ไม่มีพลังไม่สามารถร่วมมือกันได้อย่างเต็มที่ ที่มีศักยภาพ มาก สหกรณ์พื้นฐานโครงสร้างมีปัญหาอย่างเช่น กรณีที่เกิดขึ้นเป็น ปัญหาโครงสร้างภายในกำกับดูแลหรือกรรมการที่เลือกตั้งเข้ามา และสมาชิกส่วนใหญ่เป็นหมิ่น อธิปไตยของกรรมการบางคน สหกรณ์ ไม่ว่าสหกรณ์ไหนถ้าหากใช้อิทธิพลในทางที่ไม่ดี สมาชิกเข้ามานั้น ยาก ในโครงสร้างปัจจุบัน ผมคิดว่าโทษใครไม่ได้จะแก้ไขปัญหาี่จะ ต้องแก้ที่โครงสร้างทั้งหมด

พิธีกร: วันนี้โครงสร้างใหญ่ ภาคการเมืองใหญ่ มองเห็น ความสำคัญ มองเห็นปัญหา มองเห็นช่องโหว่ของโครงสร้างนี้บ้าง หรือยังครับ

รศ.จุฑาทิพย์: ก็พูดกันเยอะนะคะว่าเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง แต่ตัวเองมองอย่างนี้คะว่า คนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจสหกรณ์จริงๆ ตอน นี้พอจะปฏิรูปสหกรณ์น่าจะมีการปรับปรุงอย่างที่ ดร.วิทย์ ว่า แต่ ดิฉันอยากหยาบๆอย่างนี้นะคะ สมมติเรามองปัญหาเรื่อง สหกรณ์เป็นน้ำ เราจะบอกประชาชนว่าอย่าทานน้ำหวานนะให้ ทานน้ำ เราอย่าบอกว่าให้ทานน้ำแต่ไม่มีเหตุผลว่าเพราะอะไร เรา ต้องบอกประชาชนว่าทานน้ำแล้วจะไม่เป็นโรคหลายอย่าง แต่ถ้า ทานน้ำหวานจะเป็นโรคหลายอย่างแล้วหยาบๆอย่างที่ตีให้ดู ประชาชนจะเข้าใจ ประเด็นที่เราจะพูดถึงการปฏิรูปสหกรณ์เรา บอกว่าจะให้สหกรณ์ดีต้องแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างตรงนี้ดิฉันว่าไม่ ได้ ซึ่งนักวิชาการต้องบอกว่าต้องเติมเต็มเรื่องความรู้ความเข้าใจ เรื่องสหกรณ์ให้ชัดเจนต้องรู้ว่าน้ำดีขิง น้ำหวานไม่ดีขิง ถ้าไม่ตี มันจะเกิดผลอะไร อย่างที่ ดร.วิทย์ ว่าการจะแก้ปัญหาคโครงสร้าง ก็ต้องทำให้คนที่จะมาแก้ปัญหาคโครงสร้างเข้าใจตัวแบบสหกรณ์ ให้ดีจริงๆว่า ตอนนี้ถ้าสหกรณ์เหมาะสมจะพัฒนาการให้ตีช่วยแก้ ปัญหาลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมให้ได้ ทุกส่วนทุกฝ่าย

จะต้องเข้าใจจริงๆ ต้องเข้าใจว่าสหกรณ์ต้องเป็นอิสระนะ รัฐจะเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนต้องสร้างโครงสร้างให้ดี ดิฉันมองว่าโครงสร้างที่ ดร.วิทย์ จะเป็นโครงสร้างพื้นฐานซึ่งจะประกอบด้วยกฎปฏิรูปกฎหมาย การยกระดับสมรรถนะในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะเริ่มต้นอย่างไร ทำให้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจจริงๆ เข้าใจอะไรบ้าง หนึ่งในคือปรัชญา อุทิศการณ์สหกรณ์ต้องเป็นองค์การอิสระ แม้ว่าจะไปรับการสนับสนุนเรื่องเงินจากธนาคารจากหน่วยงานรัฐ คุณจะต้องเป็นอิสระทำหน้าที่เป็นองค์การธุรกิจของสมาชิก ไม่ใช่ไปทำหน้าที่เพื่อไปสนองนโยบายของรัฐ ไม่อย่างนั้นไม่จำเป็นต้องมีสหกรณ์หรอกค่ะ ทำโครงการประชานิยมอะไรก็ได้ ประเด็นที่สองต้องปรับกระบวนการทัศน์ อย่างที่เมื่อสักครู่คุณศุภโชค ถาม ดร.วิทย์ ว่ามีพัฒนาการไปอย่างไร ดิฉันมองว่าสหกรณ์ในประเทศไทยไม่มีการพัฒนาเชิงกระบวนการทัศน์มากนัก เราต้องยอมรับว่าโครงสร้างปัจจุบัน เศรษฐกิจ สังคม การผลิต การตลาด มันเปลี่ยนไปสิ้นเชิง ระบบธุรกิจเอกชนมีการจัดระบบห่วงโซ่อุปทาน มีการเชื่อมโยงทางด้านอุปทานในเรื่องของผลผลิต ในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต การเชื่อมโยงพันธมิตรข้ามทวีปข้ามประเทศ ที่จะสรรหาวัตถุดิบลดต้นทุนต่อหน่วยได้ ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ความรู้อะไรที่จะทำให้สมาชิก คณะกรรมการและฝ่ายจัดการมีอำนาจการต่อรอง รู้เท่าทันธุรกิจเอกชนที่พัฒนาไปไกล

พิธีกร: จับต้นชนปลายอีกนิดหนึ่งจริงๆ แล้วสหกรณ์จะมีการปฏิรูปสำเร็จมากน้อยแค่ไหนครับ ดร.วิทย์

ดร.วิทย์: ผมคิดว่าอย่างที่ผมเรียนตั้งแต่แรกวันนี้ต้องเป็นนโยบายรัฐบาลเท่านั้นไม่ว่ารัฐบาลคณะไหนจะเข้ามา ที่นี้รัฐบาลจะมีนโยบายได้ต้องมีบุคลากรในรัฐบาลที่เข้าใจ หนึ่งคือเข้าใจทฤษฎีของสหกรณ์และสหกรณ์ที่มันเกิดขึ้นทั่วโลกทำกันอย่างไร Know how ต่างๆ ที่คนไม่ค่อยรู้ อันที่สองคือเรื่องจริงของสหกรณ์ทุกวันนี้มันมีปัญหาที่หลากหลายอย่างเช่น สหกรณ์ที่มีสมาชิกหนึ่งร้อยคนก็อยู่ในชนบทไกลๆ กับสหกรณ์ที่อยู่ในเมืองที่มีทุนเป็นหมื่นล้านมีกำไรเป็นพันๆ ล้าน ต้องปฏิบัติเหมือนกันหมด ผิดไม่ได้ ถ้าผิดก็จะผิดในข้อกฎหมาย พอเป็นอย่างนี้ก็มีสหกรณ์จำนวนมากที่ปล่อยไม่ทำอะไรมาก ทำให้ล้มหายตายจากไปค่อนข้างเยอะ อันเป็นปัญหาในหลายๆ เรื่องซึ่งผมพยายามเน้นว่าถ้าจะแก้ต้องแก้ที่โครงสร้างทั้งหมดทุกภาคส่วน ตั้งแต่ส่วนราชการ ขบวนการสหกรณ์และตัวสหกรณ์ โครงสร้างนี้แก้ได้ เรามาดูในระบบหรือวิธีการของสหกรณ์ วิธีการปฏิบัติ วิธีการบริหารมันไม่ยาก แล้วก็มาพัฒนาคน ซึ่งการพัฒนาคนจะมีหลายรูปแบบ หน่วยงานของอาจารย์จุฑาทิพย์ มหาวิทยาลัยหรือจะตั้งเป็นหน่วยงานของสหกรณ์ขึ้นมาพัฒนาบุคลากรซึ่งมีความจำเป็นมาก วันนี้ที่สหกรณ์เราแยกก็เพราะว่านอกจากตัวโครงสร้างและระบบแล้ว ตัวบุคลากรก็มีการเลือกตั้งเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เราไม่มีการพัฒนาบุคลากรมาทดแทน ยกตัวอย่างเช่น บริษัทใน

ตลาดหลักทรัพย์ถือเป็นบริษัทมหาชน ก็มีวิธีที่จะกำกับดูแลบริษัท ตลาดหลักทรัพย์ ยังไม่รู้ว่าเป็นใครบ้างที่เป็นเจ้าของ

พิธีกร: สรุปลึ้นๆ ดูทิศดูทางแล้ว ดูความมุ่งมั่นตั้งใจ ดูข้อมูลต่างๆ แล้ว จะมีโอกาสปฏิรูปสหกรณ์ทำได้หรือเปล่าครับ

ดร.วิทย์: ทำได้ครับแต่ ณ เวลานั้นอาจจะใช้เวลานาน

พิธีกร: คิดว่าทำสำเร็จไหม

ดร.วิทย์: อาจจะสำเร็จ แต่อาจจะใช้เวลานาน ต้องใช้ปัจจัยหลายอย่าง ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง ตัวบุคคล อำนาจต่างๆ ผมคิดว่าต้องใช้เวลานาน ค่อยๆ ไป มันเกี่ยวข้องกับอะไรหลายอย่างทั้งเศรษฐกิจ การเมือง ทั้งตัวบุคคล อำนาจต่างๆ ผมคิดว่าต้องใช้เวลานาน

พิธีกร: คำถามเดียวกัน ผอ. ครับมีโอกาสจะสำเร็จไหมครับกับการปฏิรูปสหกรณ์ไทย

รศ.จุฑาทิพย์: ดิฉันไม่กล้าออกความเห็นแต่มีฝัน ว่ามันน่าจะสำเร็จได้ถ้ารัฐทำหลายๆ เรื่องไปพร้อมๆ กัน ทำอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ต้องปรับปรุงโครงสร้าง ต้องพัฒนาคน ต้องพัฒนาองค์ความรู้ ต้องเอานวัตกรรมมาสร้างสรรค์ และที่สำคัญมากที่สุด ถ้านโยบายของรัฐชัดเจนและก็มีเอกภาพเดียวกัน ในหน่วยงานของรัฐและทำให้ประชาชนตั้งแต่เยาวชนเข้าใจว่า ถ้าเขาเป็นรายย่อย เป็นเกษตรกรรายย่อย ประชาชนรายย่อย สหกรณ์จะช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น คิดว่าตรงนี้น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีและฝั่งก็จะสำเร็จได้สักวันหนึ่ง แต่ต้องใช้เวลา

พิธีกร: ลึ้นๆ อีกสักหน่อย ปิดท้ายหน่อยว่าสหกรณ์จะเป็นความหวังจะปฏิรูปได้มากน้อยแค่ไหนเป็นวาระแห่งชาติต้องถึงขั้นนั้นไหมครับ

ดร.วิทย์: ผมคิดว่าสหกรณ์ต้องอยู่คู่กับประเทศไทยแน่นอน แต่ที่นี้จะปฏิรูปอย่างที่ผมเรียนจะต้องเป็นนโยบายรัฐบาลเท่านั้น ถ้าปล่อยให้เราพูดมาเองหลายสิบปีมาแล้ว มันเดินยาก เพราะต่างฝ่ายต่างจะมองในมุมของตัวเอง แต่ว่าประเด็นที่จะปฏิรูปก็ไม่ได้ยากสามารถที่จะหาข้อมูลที่จะช่วยกันได้ ผมขอให้เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะฟันธง สหกรณ์จะค่อยๆ ปรับปรุงโน่นนี่ มันไม่ได้ ต้องรีอโครงสร้างต้องปฏิรูปเลยถ้าเป็นนโยบายรัฐบาลผมเชื่อว่าจะสำเร็จ

พิธีกร: ครับ นี่คือทัศนะของแขกรับเชิญสองท่าน ขอขอบคุณที่ให้เกียรติมาร่วมรายการ

ท่านผู้อ่านสนใจติดตาม ดูวีดิทัศน์ได้จาก สปริง นิวส์ และ www.cai.ku.ac.th